

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. Стоянка Цвяткова Попова, д.м.

Член на научно жури съгласно заповед Р-109-393 / 15.11.2017 на Ректора на Медицински университет – Варна, определена да изготви становище със заповед Р-109-457 / 22.12.2017г.

Относно: обявен конкурс за заемане на академична длъжност “доцент” в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“ и научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“ за нуждите на УС „Инспектор по обществено здраве“ към Медицински колеж-Варна обявен в ДВ бр.77 от 26.09.2017г.

В настоящия конкурс участва един кандидат д-р Цветелина Христова Търпоманова, д.м., гл. асистент в УС „Инспектор по обществено здраве“ към Медицински колеж - Варна. Кандидатката е представила всички необходими документи за конкурса, предвидени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника към него и Правилника за развитие на научния състав в МУ-Варна, оформени в изряден вид.

1. Кариерен профил на кандидата

Д-р Цветелина Търпоманова е родена 17.05.1970г. в гр. Варна. През 1994г. завършва Медицински университет – Варна като магистър по медицина, а през 2007г. и магистърска степен по здравен мениджмънт.

През 2001г. придобива специалност по Психиатрия. След успешна защита на дисертационен труд на тема „Развитие на системата за лечение на зависимости – създаване и управление на структури в Община Варна“ през 2013г придобива ОНС „доктор“ по научната специалност Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“. Значителният брой специализации главно в областта на психичното здраве показват определен стремеж към професионално усъвършенстване.

Професионалната ѝ кариера преминава през катедрата по Психиатрия и медицинска психология на МУ-Варна, „АГП СМП – ЦПЗ-Варна“ ЕООД като управител, а от 2012г. се открива академична перспектива в УНС „Инспектор по обществено здраве“ към Медицински колеж – Варна като хоноруван преподавател, асистент и гл. асистент.

Извявите в различни работни групи и експертни съвети е индикатор за широка експертна и образователна дейност. Ползва английски, немски и руски езици.

2. Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидатката

Д-р Цветелина Търпоманова участва в настоящия конкурс със 72 заглавия, от които отпадат: автореферат, 6 публикации и 3 съобщения, представени за придобиване на ОНС „доктор“, както и 4 участия в научни форуми без резюмета.

Разпределението в наукометричен аспект на останалите 58 позиции е както следва:

• Монографичен труд “ ”	- 1
• Реални публикации в научни списания и сборници	- 44
○ В т. ч. в чужди	- 14
• Публикувани резюмета от участия в научни форуми в чужбина	- 4
• Публикувани резюмета от участия в научни форуми в България	- 5
• Образователни пособия	- 4

Публикациите са вrenomирани наши и чужди издания: Социална медицина, Здравна икономика и мениджмънт, Психиатрия, Варненски медицински форум, J of Education, Psychology and Social Sciences.

Д-р Търпоманова е самостоятелен автор на 22% от представените публикации, водещ автор на 33%, втори автор в 38%, трети и следващ в 7%.

Не е представена информация за Импакт фактор.

Приносите в трудовете на д-р Цветелина Търпоманова са с подчертан научно-приложен характер. Те се изразяват предимно в обогатяване на теорията и практиката на общественото здравеопазване и психиатрията, включително психичното здраве и психиатричните грижи. Отнасям приносите към следните научни направления:

1. Медико-социални и организационни аспекти на наркологичните грижи (8 труда: III-9, III-10, III-16, III-24, III-27, VII-5, VII-6, VII-7). Изследвани са потребностите от наркологична помощ, развитието и адекватността на структурата и функционирането ѝ. Предложен е модел на структури за лечение и рехабилитация на зависими лица.

2. Епидемиологични и терапевтични подходи към наркозависимостта (8 труда: II-1, III-5, III-22, III-31, IV-1, IV-3, IV-6, V-1). Проучено е разпространението на наркозависимости сред различни групи от населението. Принос към изготвянето на Насоки за добра клинична практика в субституиращото лечение и Модел за оптимизиране на метадоновото лечение в България.

Считам, че тази формулировка на приносните направления отразява по-точно съдържанието на посочените трудове и е по-адекватна на специалността на обявения конкурс в сравнение с тази на кандидатката.

3. Значителна част от изследванията са посветени на Промоция на здравето (27 труда: III-6, III-17, III-18, III-19, III-20, III-21, III-23, III-26, III-28, III-29, III-30, III-34, IV-4, IV-5, IV-7, IV-8, IV-9, IV-10, V-3, V-4, VI-2, VI-3, VI-4). Направлението заема най-голяма част от изследователската дейност на кандидатката през последните 10 години, което е в унисон с повишения интерес към темата в международен и национален контекст. Изследват се актуални проблеми на здравето в детско-юношеска възраст и обуславящите ги фактори, начин на живот при ученици и професионални групи, степен на здравна информированост. Предложени са Методични рководства за педагогически съветници, за превенция и справяне с агресията сред ученици, програми за здравно образование.

4. Проучвания върху оптимизиране на обучението на студенти от ОКС «профессионален бакалавър» са представени в 14 труда (III-11, III-12, III-13, III-14,

III-15, III-32, IV-2, IV-12, IV-14 и др). Те са насочени към изясняване мотивацията за избор на професия на студентите от МК, нагласите за реализация. Предложена е учебна програма, целяща подготовка на студентите за работа по промоция на здравето в училищата.

Научната активност на д-р Цветелина Търпоманова се изразява в участия в многобройни научни форуми (38), от които в чужбина.

Д-р Цветелина Търпоманова участва в 15 значими научни и приложни национални и местни проекти, на 6, от които като ръководител.

3. Оценка на монографичния труд

Кандидатката представя в конкурса монографичен труд “Социални аспекти на лечението с метадон в България”, МУ-Варна, 2016. Изхождайки от богатата си осведоменост и практически опит по проблема и възприемайки го в по – широкото му социално – медицинско измерение авторката ни представя изчерпателно всички аспекти на опиоидните зависимости – като се започне с епидемиологичната картина у нас и Европа, социални и икономически последици, терапия и психосоциалната рехабилитация. Акцент е метадоновото лечение – законодателни основи, ефективността на програмите и проблеми в организацията. Един от основните приноси на труда е обоснованото предложение на автора за оптимизиране на съществуващата нормативна уредба и практика чрез диференциране на метадоновите програми. Трудът може да бъде възприет като “Пътеводител в процеса на метадоновата терапия” за широк кръг специалисти ангажирани в борбата с наркозависимостите.

4. Отражение на публикациите на кандидата в националната и чуждестранна литература.

Издирени са 9 цитирания в български издания – данни от Централна медицинска библиотека.

5. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Д-р Търпоманова има над 21г. трудов стаж, от които 5 години педагогически стаж – 1 година като хоноруван преподавател и 4 години като асистент и главен асистент. Води занятия по няколко дисциплини: Социална медицина и промоция на здравето, Промоция на здравето в училища, Промоция на здравето на работното място със студенти от няколко специалности с годишна натовареност между 260 и 400 учебни часа. Има педагогическа подготовка по академично преподаване.

6. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия и наукометрични показатели – МУ-Варна.

Научната продукция на д-р Цветелина Търпоманова надхвърля наукометричните критерии за заемане на академичната длъжност “доцент” посочени в ЗРАСРБ и Правилника за развитие на научния състав в МУ- Варна. Д-р Цветелина Търпоманова се представя с достатъчно по количество качествени научни трудове, със сериозна и актуална тематика.

Д-р Търпоманова членува в “Българско научно дружество по обществено здраве“.

7. Заключение: Въз основа на гореизложеното намирам за основателно да предложа д-р Цветелина Христова Търпоманова, д.м. да заеме академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 7.“Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“ и научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“ за нуждите УС „Инспектор по обществено здраве“ към Медицински колеж-Варна.

Дата: 22.01.2018г.

/проф. д-р Ст. Попова,д.м./